

МІЖНАРОДНІ МУЛЬТИДИСЦИПЛІНАРНІ
НАУКОВІ ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ

www.economy-confer.com.ua

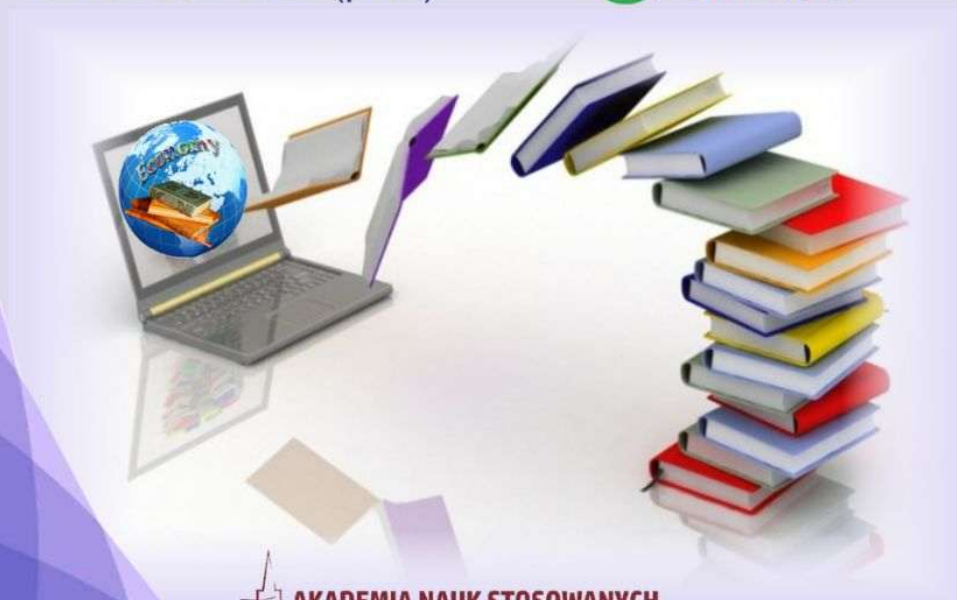
Світ наукових досліджень

Збірник наукових
публікацій міжнародної
мультидисциплінарної наукової
інтернет-конференції

Випуск 51

22-23 квітня 2026 р.

ISSN 2786-6823 (print)

AKADEMIA NAUK STOSOWANYCH
WYŻSZA SZKOŁA ZARZĄDZANIA I ADMINISTRACJI
W OPOLE

Тернопіль, Україна – Ополе, Польща
2026

УДК 001 (063)

Світ наукових досліджень. Випуск 51: матеріали Міжнародної мультидисциплінарної наукової інтернет-конференції (м. Тернопіль, Україна, м. Ополе, Польща, 22-23 квітня 2026 р.) / за ред. : О. Патряк та ін. ГО “Наукова спільнота”, WSZIA w Opolu. Тернопіль: ФО- П Шпак В.Б. 2026. 234 с.

Збірник наукових публікацій укладено за матеріалами доповідей наукової мультидисциплінарної інтернет-конференції «Світ наукових досліджень. Випуск 51», які оприлюднені на інтернет-сторінці www.economy-confer.com.ua

Оргкомітет

ГО Наукова спільнота

Патряк Олександра Тарасівна, кандидат економічних наук, ЗУНУ;

Шевченко (Огінська) Анастасія Юріївна, кандидат економічних наук, директор ТОВ «Школа для майбутнього»;

Яремко Оксана Михайлівна, кандидат юридичних наук, доцент, ЗУНУ;

Станько Ірина Ярославівна, кандидат юридичних наук, адвокат;

Назарчук Оксана Михайлівна, доктор філософії (Ph.D.), ННІ «Юридичний інститут КНЕУ імені Вадима Гетьмана»;

Гомотюк Оксана Євгенівна, доктор історичних наук, професор, ЗУНУ;

Біловус Леся Іванівна, доктор історичних наук, кандидат філологічних наук, професор, ЗУНУ;

Ребуха Лілія Зіновіївна, доктор педагогічних наук, кандидат психологічних наук, професор, ЗУНУ;

Недошитко Ірина Романівна, кандидат історичних наук, доцент, ЗУНУ;

Стефанишин Олена Василівна, кандидат історичних наук, доцент, ЗУНУ;

Ухач Василь Зіновійович, кандидат історичних наук, доцент, ЗУНУ;

Яблонська Наталія Мирославівна, кандидат філологічних наук, старший викладач, ЗУНУ;

Савчук Надія Антонівна, кандидат психологічних наук, доцент, ЛНТУ;

Рудакевич Оксана Мирославівна, кандидат філософських наук, ЗУНУ;

Русенко Святослав Ярославович, Відокремлений структурний підрозділ «ФКЕПТ ЗУНУ».

Адреса оргкомітету:

46005, Україна, м. Тернопіль, а/с 797

тел. +380977547363 e-mail: economy-confer@ukr.net

Оргкомітет конференції не завжди поділяє думку учасників. В збірнику максимально точно збережена орфографія і пунктуація, які були запропоновані учасниками. Повну відповідальність за достовірність несуть учасники, їх наукові керівники та рецензенти.

Всі права захищені. При будь-якому використанні матеріалів конференції посилання на джерело є обов'язковим. Усі роботи ліцензуються відповідно до Creative Commons Attribution 4.0 International License

ISSN 2786-6823 (print)

© ГО “Наукова спільнота” 2026

© Автори статей 2026

ПІДВИЩЕННЯ ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ТЕХНОЛОГІЙ РЕДАГУВАННЯ ГЕНОМУ

Михайлова Алла Георгіївна

*старший викладач кафедри медичної біохімії
та молекулярної біології, Національний медичний
університет імені О.О. Богомольця
ORCID: 0000-0003-4710-9081*

Інтернет-адреса публікації на сайті:

<https://www.economy-confer.com.ua/full-article/6840/>

Проблема активізації пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти залишається актуальною у сучасній педагогічній науці, особливо в медичній освіті, де вона пов'язана з формуванням клінічного мислення, аналітичних здібностей і готовності до безперервного професійного розвитку. Під час опанування фундаментальних дисциплін, зокрема молекулярної біології, часто спостерігається зниження навчальної мотивації, що зумовлено складністю матеріалу, високим рівнем абстракції та обмеженими можливостями його практичного застосування [1].

Опанування молекулярної біології потребує розуміння складних молекулярних механізмів функціонування клітини. Водночас переважання традиційних репродуктивних методів навчання призводить до фрагментарного засвоєння знань і зниження залученості студентів, що актуалізує потребу в більш ефективних практико-орієнтованих підходах [2].

Сучасний розвиток біомедицини, зокрема технологій редагування геному, відкриває нові можливості для оновлення навчального процесу. У цьому контексті використання практико-орієнтованих завдань, що моделюють реальні наукові й клінічні ситуації, є ефективним засобом підвищення пізнавальної активності студентів [3].

У межах дисципліни «Молекулярна біологія» впроваджено практичне заняття з проектування направляючих РНК (gRNA) для системи CRISPR/Cas9 як засобу активізації пізнавальної діяльності студентів.

Метою заняття було формування розуміння механізмів геномного редагування, розвиток навичок аналізу нуклеотидних послідовностей і біоінформатичного проектування, а також стимулювання пізнавальної активності через розв'язання клінічно орієнтованих завдань.

Методика реалізовувалася в межах стандартного практичного заняття без поділу на контрольні та експериментальні групи та без рандомізації, що відповідає початковому етапу апробації освітніх інновацій. Такий підхід забезпечував природні умови навчання та дозволяв оцінити освітній ефект у реальному освітньому середовищі.

Реалізація заняття передбачала кілька послідовних етапів. На першому етапі студенти здійснювали пошук генів-мішеней у міжнародних

біоінформатичних базах даних (NCBI Gene) та отримували нуклеотидні послідовності у форматі FASTA, що сприяло формуванню навичок роботи з науковими ресурсами та первинного аналізу генетичної інформації. Другий етап передбачав проєктування gRNA із використанням онлайн-інструменту CHOP-CHOP. Студенти визначали цільові ділянки ДНК з урахуванням PAM-послідовності (NGG), необхідної для активності нуклеази SpCas9. На третьому етапі здійснювався відбір оптимальних варіантів gRNA за параметрами GC-вмісту, локалізації сайту-мішені та ймовірності off-target ефектів. Отримані результати аналізувалися та обґрунтовувалися студентами.

Для забезпечення клінічної спрямованості навчання використовувалися гени, пов'язані з патологічними процесами (DNMT1, HBB, HTT, TP53, BRCA1), що забезпечувало інтеграцію фундаментальних знань із медичною практикою.

Оцінювання здійснювалося якісними методами: педагогічне спостереження, аналіз виконаних завдань і рефлексивні відповіді студентів.

Результати впровадження засвідчили підвищення пізнавальної активності студентів. Відзначалося зростання залученості, ініціативності, кількості запитань і участі в обговореннях. Аналіз робіт показав розвиток аналітичних умінь: студенти коректно працювали з біоінформатичними інструментами, інтерпретували результати оцінювали off-target ризики та прогнозували наслідки генетичних змін.

Важливим результатом стало формування зв'язку між теоретичними знаннями та клінічними застосуваннями. Студенти самостійно пропонували приклади використання CRISPR/Cas9 для моделювання спадкових захворювань, зокрема патологій, пов'язаних із геном HBB, а також для дослідження нейродегенеративних і онкологічних процесів (HTT, TP53, BRCA1).

Отже, виконання практичного завдання сприяло переходу від репродуктивного до аналітико-дослідницького рівня навчальної діяльності.

Інтеграція практико-орієнтованого заняття з проєктування gRNA для системи CRISPR/Cas9 у курс молекулярної біології є ефективним засобом підвищення пізнавальної активності студентів і формування клінічно орієнтованого мислення. Отримані результати підтверджують доцільність подальшого впровадження подібних освітніх практик і можуть бути використані для вдосконалення підготовки майбутніх медичних фахівців.

Список літератури:

1. Михайлова А., Яніцька Л. Професійно-орієнтоване освітнє середовище формування фахових компетентностей здобувачів вищої медичної освіти у процесі вивчення молекулярної біології. *Перспективи та інновації науки*. 2025. №11 (57). С. 931-943. DOI: 10.52058/2786-4952-2025-11(57)-931-943.
2. Pieczynski J. N., Santisteban M. S. CRISPR for course-based undergraduate research experiences. In: Wolyniak M. J. et al. (eds). *Introduction to CRISPR-Cas9 Techniques*. Springer, 2025. P. 85-102. DOI: 10.1007/978-3-031-73734-3_5.

3. Car J., Ong Q. C., Erlikh Fox T. et al. The Digital Health Competencies in Medical Education Framework: An international consensus statement based on a Delphi study. *JAMA Network Open*. 2025. Vol. 8 (1). С. 2453131. DOI: 10.1001/jamanetworkopen.2024.53131.

НАПРЯМКИ КОРЕКЦІЙНОЇ РОБОТИ ЛОГОПЕДА ПРИ ПОРУШЕННЯХ МОВЛЕННЄВОГО РОЗВИТКУ У ДОШКІЛЬНОМУ ВІЦІ

Федусяк Яна Олегівна

*здобувач денної форми навчання першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти спеціальності 016 «Спеціальна освіта»
Мукачівського державного університету*

Коваль Наталія Василівна

*здобувач денної форми навчання першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти спеціальності 016 «Спеціальна освіта»
Мукачівського державного університету*

Науковий керівник: Чекан Оксана Іванівна

*кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної
та спеціальної освіти Мукачівського державного університету;
вчитель-логопед логопедичного пункту управління освіти,
молоді та спорту виконавчого комітету Мукачівської міської ради*

Інтернет-адреса публікації на сайті:

<https://www.economy-confer.com.ua/full-article/6796/>

Проблема порушень мовленнєвого розвитку у дітей дошкільного віку є однією з найбільш актуальних у сучасній спеціальній педагогіці та логопедії, оскільки мовлення виступає базовим засобом пізнання, комунікації та соціалізації дитини. Порушення мовлення можуть охоплювати різні компоненти мовленнєвої системи: звуковимову, фонематичні процеси, лексико-граматичну будову та зв'язне мовлення, що суттєво ускладнює формування особистості дитини та її підготовку до навчання у школі [3]. Водночас дошкільний вік є сензитивним періодом для становлення мовлення, що зумовлює необхідність своєчасного та комплексного логопедичного впливу.

Корекційна робота логопеда розглядається як системний, цілеспрямований процес, спрямований не лише на подолання мовленнєвих порушень, але й на розвиток психічних функцій, що забезпечують мовленнєву діяльність. Як зазначають дослідники, ефективна логопедична допомога має базуватися на урахуванні структури дефекту, індивідуальних особливостей дитини та взаємозв'язку мовленнєвого і загального психічного розвитку [1]. У цьому контексті корекційна робота набуває комплексного характеру, поєднуючи педагогічні, психологічні та медико-біологічні підходи.

Наукове видання

«Світ наукових досліджень. Випуск 51»

Рік заснування – 2011

Видання виходить 11 разів на рік

Відповідальний за випуск *У.О. Русенко*
Комп'ютерне верстання *О.В. Ковальський*

Підписано до друку 30.04.2026.
Формат 60x84/16. Папір офсетний. Друк на дублікаторі.
Умов.-друк. арк. 4,5. Обл.-вид. Арк 4,95.
Тираж 50 прим.

Громадська організація «Наукова спільнота»
вул. Загребельна, 23, м. Тернопіль, Україна, 46027
Код ЄДРПОУ: 41522543
Тел.: 097 907 4970
E-mail: rusenkos@ukr.net

Віддруковано ФОП Шпак В.Б.
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до
Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів
видавничої продукції серія ДК№7599 від 10.02.2022
Свідоцтво про державну реєстрацію № 073743
СПП № 465644
Тел.: 097 299 3899
E-mail: tooums@ukr.net